

MILANG

valentinipäeva eri 1999

Miks hakati veebruaris südameid kinkima

Valentinipäeva peetakse noorte armunute päevaks, mil siiski ei unustata ka teisi sõpru.

Veebruari keskel täitub enamike inimeste süda ootamatult õrnusega. Hakatakse mõtlema armastatute, sõprade, perekonna peale. Neile tehakse kingitusi, saadetakse kaarte, helistatakse – peetakse lihtsalt meeles. Kätte jõuab valentinipäev.

Valentinipäeva tekketeooriatena levib kaks versiooni. Esimene neist jutustab, et 3. sajandil olevat elanud Rooma keisririigis munk Valentinus, kes propageeris tollal keelatud kristlust. Ta olevat ka olnud esimene preester, kes hakkas abiellujaid laulatama ristiusu kommete kohaselt. Selle kõige tõttu hukati Valentinus roomlaste poolt. Hiljem sai temast kristlik pühak, kes on armunute kaitsja ja tema hukkamispäevast, 14. veebruarist sai noorte armunute päev.

See on ilmselt kristliku kiriku versioon tegelikkusest. Enamus ajaloolasi arvab, et valentinipäeva juured ulatuvad kaugemasse minevikku. Nimelt peeti Vanas

Roomas nn. Luperkaalide püha. See toimus tavaliselt 15. veebruaril jumal Faunuse auks, kes kaitses karja huntide eest. Samas olid aga pidustused pühendatud taevajumalanna Junole, kes oli abielu ja sünnituse kaitsja. Veebruari keskel hakkasid ilmuma esimesed kevademärgid, mis viisid inimeste mõtled elu uuendamisele ja soo edasikandumisele. Vanarahva uskumuse kohaselt hakkavad ka linnud sel ajal paarituma. Seetõttu oli püha seotud erilise viljakusmaagiaga.

Üks luperkaalide põhitraditsioone seisnes järgnevaks aastaks kaaslaste valimises. Selleks panid vallalised neid oma nimedega sildikesed korvi, kust noormehed neid siis hiljem kordamööda välja tõmbasid. Nii moodustati paarid. See komme säilis muide kuni käesoleva sajandini. Läbi aegade on reeglid natuke muutunud – näiteks on hakanud ka noormehed oma silte korvidesse panema. Šotimaal arvati, et kui kolm korda järjest tõmmatakse välja ühe ja sama inimese nimi, siis jõuab noorpaar õige pea abielusadamasse. Siinkohal tuleb tunnistada, et juba vanal ajal osati hoolikalt kombineerida ja sageli polnud tulemused just kõige ausamad.

Ristiusk proovis vanu tavasid välja suretada, kuid see ei õnnestunud kunagi. Selle asemel otsustasid kirikupead ühildada iidseid kombeid ja tähtpäevi uue usuga (sarnaseid jooni on ka Eesti kultuuriloos). Endise kombetalituse aeg sätiti kokku mõne pühaku piinarikka märtrisurma päevaga. Kristlaste õnneks oli 14. veebruaril 306. aastal hukatud presbüteri munk Valentinus, kellest sai inimeste kaitsja katku ja epilepsia vastu. Osava sättimise teel saigi munga surmapäevast valentinipäev, mis kujunes kaaslaste leidmise ja armastuse päevaks.

jätukub lk. 2

Täna õhtul...

11. veebruaril õhtul kell 18.00 toimub koolimajas grungepidu, pileti hinnaks 5 krooni. Üritus ühendab ja samas ka vastandab endas grungepidu ja valentinipäeva. Kohati on see taotluslik, sest kuna päev on küllalt magus ja moosine(roosid, armastuskirjad, šokolaad jm.), siis kulub õhtul ära midagi natuke karmimat, mis jälle maa peale tagasi tooks.

Mida tähendab grungepidu? Tümpsu vaba muusikat ning anti-beibelikke rõivaid.

Amorpost

11. veebruaril tähistatakse koolis valentinipäeva. Nagu eelmistel aastatelgi, pannakse ka sel aastal üles postkast. Seesama postkast, kuhu te muidu tea-teid "Miilangule" olete jätnud, muutub nüüd kirjastiks, kuhu võib jätta tervitusi sõpradele, armuavaldusi kallimatele ja kui veab, võite saada isegi märguandeid salajastelt austajatelt. Kirjakese või kaardikese peale tasuks märkida õpilase või õpetaja nimi ja klass, et saadeti kindlasti kohale jõuaks. Enda nime lisamine pole loomulikult kohustuslik. Hea võimalus avaldada armastust neile, kellele muidu ei julgeks.

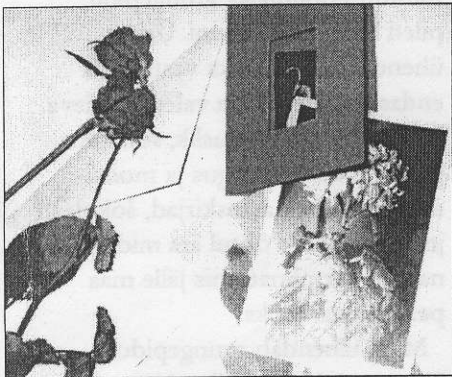

Kallid lugejad!

14. veebruar on tuntud kui valentinipäev. Päev, mil peetakse meeles oma tuttavaid, sõpru ja armsamaid. Kuna ka sel aastal on õige valentinipäev pühapäeval, siis koolis peetakse seda neljapäeval, 11. veebruaril. Ei ole meigi teistest kehvemad - niisüü otsustasime meie pidada meeles oma lugejaid käesoleva valentiniäeva erinumbriga. Kuna valentinipäeva tähistamine on alles hiljuti jõudnud Eestisse, siis võitegi sellest lehest leida lühiülevaate valentinipäevast ja sellega seonduvast.

“Miilangu” toimetus tänab oma lugejaid ja soovib kõigile head valentinipäeva.

Kuidas erinevais kohtades südameid kingitakse

Nüüdseks on valentinipäevast kujunenud sõbrapäev, mille puhul saadetakse kaarte ning kingitakse lilli.

algus esileheküljel

Tänapäeval on valentinipäevast kujunenud sõbrapäev, mil peetakse meeles kõiki lähedasi inimesi. Selle päeva märksõnadeks on armastus ja selle väljendamine. Väga levinud on kõikvõimalikud sümbolid, eelkõige süda ja südamekujulised asjad, linnud (viide loodusele), linnumunad ja –pesad, punased roosid (ja lilled üldse), Amor ja tema nooled, kommid ja puuviljad. Levinuim traditsioon on kaartide saatmine. See komme pärineb juba 17. sajandist. 18. sajandil hakati Inglismaal välja laskma trükitud õnnitlusi, luuletusi, kaarte, jne kuni 19. sajandi alguseks oli valentinikaartidest saanud kindel müügiartikkel.

Vanal heal Inglismaal näitas leedile saadetud kaartide arv tema menu vastassugupoole esindajate seas. Sellise populaarsuse võitmiseks saatsid nii mõnedki endast lugupidavad daamid endale ise romantilisi luuletusi ja joonistusi, vahel koguni lillekimbu. Ei olnud harvad ka juhud, mil kena ümbrise sees oli õel tekst. Selliste saadetiste taga olid solvunud austajad, kellele preilid korvi olid andnud.

Eriti vihastusid õeluste peale leedide isad, sest esialgse korra järgi pidid saajad ise postikulud kinni maksma.

Valentinipäeva traditsioonide puhul on huvitav see, et üldpildis on nad samad, küll aga on paljudes maades erinevaid kombeid. Eesti kahjuks nende pikkade valentinitraditsioonidega maade ridadesse ei kuulu, sest meile on valentinipäev suhteliselt uus asi. Samas ei saa jällegi üle ega ümber Suurbritanniast. Seal on inimestel 14. veebruaril tavaks loobuda oma tavapärasest kinnisusest ja tervitada oma armastatuid üleriigilise meedia vahendusel. Eriti prestiižne on “Times’i” veergudel ilmuv kuulutus. Vanasti oli sellel maal levinud veel arvamus, et valentinipäeva hommikul esimesena kohatud vastassoost isikust pidi saama inimese abikaasa või siis vähemalt aastane sõber, keda enda Valentini või Valentinana oma vanematele tutvustama pidi. Nii võis sageli näha seotud silmadega tütarlapsi mööda maja ringi liikumas, kes näiteks aednikuga sõbrustada ei soovinud või oma väljavalitu saabumist ootas.

Tänapäeva Jaapanis suureneb 14. veebruari eel šokolaadi müük mitmekümnekordselt. Maiustused on seal tavaliseks kingituseks, mille naised teevad meestele. Viimased vastavad kuu aega hiljem, 14. märtsil, mil on nn. “valge valentinipäev”. Sellel päeval teevad mehed oma naiste heaks kõik, mis on nende võimuses.

Valentinipäev on säilinud läbi ajaloo, olles ikka armastuse sümbol. Armastus on aga inimese pärisosa, millela ei saa läbi keegi meist. Ärgem laskem käest võimalust lähedasteleoma tundeid näidata!

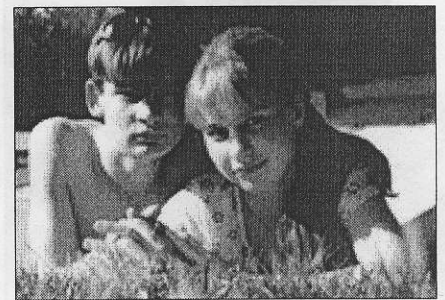
Sii Sikkut

Käi koolis,

Armastus ja hoolimine pole kuhugi kadunud ka treffoonia paksude müüride vahelt. Kuidas noored kohtuvad ja mida arvavad armastusest, saate teada, kui alljärgneva läbi loete.

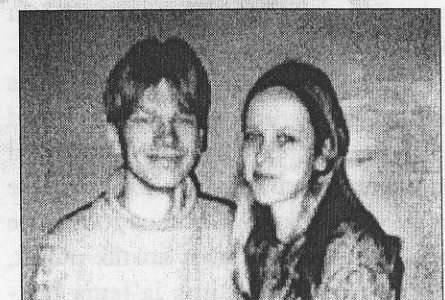
Liana ja Ingmar...

Matti ja Pille..

Marek ja Fee...

Lehar ja Kerli...
...kõik nad on tuttavaks saanud
treffneri seinte vahel

siis tuleb ka armastus: paarid treffoonias

Meie küsisime:

1. Kas te teate mis on valentinipäev ja kust see on tulnud?
2. Kus ja kudas te tutvusite?
3. Mis on suhtes kõige olulisem?
4. Kas te usute armastusse? Mis on armastus?
5. Kas te olete õnnelikud?
6. Mis on teie nõuanne noortele, kes üksteisele meeldivad, aga ei tea, kuidas tuttavaks saada?

LEHAR & KERLI

1. Lehar: Ei tea, kas sina tead? (*Kerli raputab pead.*) Aga see on tore päev jah, ikka kaarti antakse ja...
2. Kerli: Rebaste peol eelmisel aastal.
3. Kerli: Usaldamine... Lehar: Üksteise mõistmine ja usaldamine jah.
4. Lehar: Ikka. Selle kohta on isegi kirjandeid kirjutatud. Armastus on ülim tunne, mis on kahepoolne.
Kerli: Jah, nii see on.
5. Kerli: Jaa.
Lehar: *Very. Very happy.*
6. Lehar: Julge pealehakkamine on pool võitu!
Kerli: Ma ei tea, mina ei lähenenud. Neiu peaks ootama, kuni noormees seda teeb.

MATTI & PILLE

1. Matti: Ju siis oli kuskil mingi Valentin ja see Valentin oli üks tore poiss niikuinii... ja siis oligi valentinipäev.
Sest ta oli nii tore. Aga meil on ju ka kõiki muid päevi.
Pille: Ei tea.
2. Matti: Ei räägi! Kus? Siin. Maikuus... ei, aprillis. Aprilli lõpus. Seal, koridori pingi peal. (*O-koridor*)
3. Matti: Armastus.
Pille: Ikka-ikka, jah, armastus.
4. Matti: Armastus on... teineteise-mõistmine. Aga kui seda ei ole, siis on natukene vähem armastust, siis on natukene raskem jah...
Pille: Ma arvan, et seda on tegelikult raske sõnadesse panna.
5. Matti: Hetkel jah
Pille: Jaa
6. Matti: Vaata, seda, kuidas mina lähenesin, seda ärge järgi tehke – liialt riskantne. Ei, ma ei räägi seda! See on ärisaladus, eks ju.
Pille: Ta kasutab seda võibolla

edaspidigi!

Matti: Võibolla jah. Aga nõuanne vä? Otse tuleb peale lennata, see on taktika vot. Kui huvi on, miks mitte – see võiks olla selline põhiidee.

Pille: Sõltub neiuist. Eks igaüks leiab ise oma viisi, kuidas noormehele läheneda, ma arvan...

INGMAR & LIANA

1. Ingmar: Midagi ikka teame. Valentinipäeval tuleb igast ilusaid asju teha, lilli kinkida ja... mina ei tea seda legendi.
Liana: Valentinipäev tuli välismaalt! Aa, seda ma kuulsin koridoris, et tüdruk ja poiss ei saanud kuidagi kokku, sest üks oli madalamast soost ja siis... mis siis juhtus? See on see, et kõik on nii armsad, naeratavad ja ei ole üldse pahad.
2. Ingmar: Koolis. Peol. See oli esimene pidu. Sellest ajast peale oleme koos olnud. Vahelduva eduga.

Liana: See oli tutvumispidu 10ndas klassis, kaks ja pool aastat tagasi.

3. Ingmar: Usaldus järsku?
Liana: Jah. Teineteise mõistmine ka. See, et sa saad aru teisest.
4. Liana: Mina usun. Armastus on ülim tunne, mis annab vaimse ja füüsilise rahulduse.

Ingmar: Jah. Annab ainult rahulduse.. mitte füüsilisel!

5. Liana: Enam-vähem. Kohati. Tähen-dab... me oleme õnnelikud küll, aga vahepeal me oleme lihtsalt rohkem õnnelikud ja vahel vähem. Me kunagi ei vihka teineteist, ainult vahepeal me metsikult kakleme, kohe niiviisi, et suled lendavad. Aga see on ka omamoodi õnn – jumala ilus asi minu meelest. Pärast on nii mõnus.

Ingmar: Tähen-dab õnnelikud? Mina olen kogu aeg õnnelik. Aga ma olen vahepeal vihane ka. Pärast on hea ära leppida.

6. Ingmar: Noo, lihtne – lähed tüdruku juurde, võtad näpust kinni ja ongi tüdruk sinu. Mina tegin nii.

Liana: See ei olnud tegelt niimoodi, tema arvab, et oli, aga ei olnud – ma ei saanud lihtsalt näppu lahti, ta hoidis nii kõvasti kinni. Inimesed peaksid olema avatumad ja sõbralikumad. Neiu peaks noormeest julgustama, ega siis alati ei pea olema noormees see, kes esimesena sammu astub. Aga neiu tavaliselt tahavad, et mees tuleks ise.

Ingmar: Tavaliselt lähevad mehed ikkagi esimesena, sest et neiu seda ei tee, seda võidki jääda ootama. Kui on mingi möku mees, siis see vist tahaks küll, et neiu tuleks ise. Aga muidu, kui tuleks kogu aeg, siis tüütaks ära, ma arvan.

MAREK & FEE

1. Fee: Valentinipäevast? See on rohkem nagu sõpruse värk ju. Kaardid, südamed... ma sain eelmise aasta Schotterilt valentinipäeva kaardi. See oli midagi naljakat tegelikult... Legendist? See mingi muinasjutt ei old vä?

Marek: *Oh jesus!* See on niikuinii Nikolausega seotud. Ta jõudis siia koos katoliiku usuga. Valentinipäev on meil seotud vabadusvõitlejatega. Ristisõdadega. Kuule, ma ei olegi temaga veel valentinipäeva tähistanud, aga midagi uut on tulemas, kui ma oma fantaasia tööle panen. Mulle ilgelt meeldib see kirjakeste traditsioon, valentinipost. Ma juba pikisilmi ootan seda.

2. Fee: Siinsamas treffneri müüride vahel Kevadel. Eelmisel kevadel, umbes aasta tagasi.

Marek: Näiteringi kaudu. See oli umbes 9 kuud tagasi... ei, 10 pool kuud

3. Fee: Kannatus. Hobuse kannatus lihtsalt. Tuleb üksteist üllatada. Ei, kõige tähtsam? Armastus! *Come on*, armastus on kõige tähtsam.

4. Fee: Armastus on sihuke pikem a: Niiväga elevust tekitav.

Marek: Armastus. Ma oletan, et see, kes on armastanud, see teab ja teistele ei õnnestu seda mitte mingil juhul mitte kuidagi selgeks teha. See on individuaalne ja samas universaalne.

5. Fee: Noo, aeg-ajalt.

Marek: Häh! Enamasti!

6. Fee: See on inimesest. Ideaalne on, kui nad midagi koos teevad. Käivad koos trennis või koolis või on ühes seltskonnas. Siis on nagu parem. Võhivõõra inimese juurde minnakse ikkagi välimuse põhjal, mitte selle pärast, et on lihtsalt normaalne inimene. Kui on ühised huvid, siis on, millest rääkida, mitte stiilis, et laena telefoni või nii...

Marek: Võhivõõrale neiu leigmine toimub pigem purjus peaga. Normaalses seisundis käib see kuidagi rafineeritumalt. Kuidagi uuritakse-puuritakse ikkagi.

Kadri Tonka & Elina Öunsaar

Kellele mida kinkida?

Kui valentinipäev tulekul, oleks kaval korras maha istuda ja kõik oma kahe-, nelja- või kaheksajalgseid sõbrad kokku lugeda. Ja et ütlemata ilus oleks sellel päeval neid meeles pidada, võiks veel pisut pead vaevata ja mõelda, millega kedagi üllatada.

No Murkale saab kont, Miisuga on ka asi korras: sõbrapäeva puhul võiks jätta ta saba sõlme sidumata. Ka iseendaga saab hakkama: kõige suurem sõber pole ju ammu raha kulutanud.

Kuid mida teha ülejäänutega? Ei noh, poes on kraami küll, aga seda va otsukest on vähevõitu ja midagi erilist ei oleks ju kinkida.

Kel nobedamad näpud, võib vanaisa vanadest pükstest mõne mängulooma valmis heegeldada. Pehme asjake on sõbrapäeval küll igati sobiv kingitus.

Võiks ka veidi ajusid pingutada ja mõne laulu või luuletuse ära õppida, et see siis lilleõit üle andes ja õrnalt punastades ette lugeda. Veel parem oleks see ka kassetile jäädvustada, et kallike võiks sellest ka mõnel teisel päeval rõõmu tunda.

Ilus tava on valentinipäeval lilli kinkida. Aga et praegusel aastajal kõik roheline veel lume all magada nohistab, võiks kinkida hoopis lumelilli. Vali aga kõige ilusam aken välja ja pühenda sõbrale. Koos on seda tore imetleda.

Kuid mida kinkida sellele kõige – kõige kallimale? Ootab ta ju midagi erilist. Võibolla saata talle õhusuudlus ümbrikukeses. Lisada tuleks muidugi ka kasutamishend, et ta teaks, mida selle suure õnnega peale hakata.

Kuid kõige lihtsam: kingi iseend! Punane

Kinkides valentinipäevaks lilli, võib kindel olla, et kingituga pole eksitud.

lips peale ja ongi valmis! Lisada veel ainult ilusad siirad sõnad soojast südamest . . .

Heli & Karin

TULEMAS ON SÕBRAPÄEV
MIDA KINKIDA KÜLL SULLE
EHK KINGIKS ŠOKOLAADIMÄED
VÕI HOOPIS SEEBIMULLE

KINGIKS SULLE KARU
VÄIKESE JA PEHME
ET SAAKSID LÕPUKS ARU
NÜÜD KALLI-KALLI TEHKEM

VÕI KOOKSIN HOOPIS SALLI
ET ARGIPÄEVAL HALLIL
SEE SULLE KAELA LIBISTADA
NING ÕRNALT KÕRVA KUDISTADA

AGA KASUTAKS EHK ÄKKI
SEDA MAO JA EEVA TRIKKI
KINGIKS ÕUNA . . .

TEEKS SUL SUURE – SUURE KOOGI
SÕO SIIS LÄHED NUNNUMAKS
OLED PEHME NAGU VOODI
SIND VEEL ROHKEM ARMASTAKS

Heli & Karin

See laul

See laul on pühendusega sulle
Seda laulan hinges ärevus
Vanad värsid ma viskan kõik tulle
Küünlaleegi vaikne värelus
See laul on pühendusega sulle
Seda laulan hinges ärevus

Pille Raudla

Miks ei tule mu juurde sa väike
lollike,
ootan sind, seda sa ju tead.
Mul on tunne, et mul on mingi viga
küljes,
sest ootan sind, aga sa ei tule

Pille Raudla

Ma armastan moosi,
ma armastan saia,
armastan hullu moodi
su naeratust, laia.

Ma armastan päikest,
ma armastan pilvi,
armastan läikest
säravaid silmi.

Ma armastan tuuli,
ma armastan õhku,
armastan huuli
ja suudlust sel õhtul.

Armastan maiustada
Armastan suhkruutoosi
Küllap me lapsed ka
armastavad saia ja moosi

Kristjan Luhamets

Armastus...

Inimesel on hing antud selleks, et armastada. (*M. Gorki*)

Armastus võtab mõistuse neilt, kellel seda on, ja annab sellele, kellel seda pole. (*D. Diderot*)

Ennast peab valitsema ainult see, kes kannatab, vihkab või armastab. (*R. Kaugver*)

Armastus on kirgedest kõige tugevam, sest ta vallutab korraga nii pea, südame kui ka keha. (*Voltaire*)

Elu ilma armastuseta on kui aasta ilma suveta. (*Rootsi vanasõna*)

Armastus on nagu palavik, ta sünnib ja kustub, ilma et tahtel oleks sellega midagi tegemist. (*Stendhal*)

Tõeline armastus sarnaneb tondiga, kellest kõik räägivad, kuid vähesed on näinud. (*La Rochefoucauld*)

Tõelisi naudinguid pole tõeliste vajadusteta. (*Voltaire*)

Kuni armastad, seni elad! Tahad elada - armasta! (*A. Haava*)

Ainus võit armastuses on põgenemine. (*Napoleon*)